

Doradztwo zawodowe w szkole

Barbara Matusik

doradca metodyczny ds. doradztwa zawodowego

Gorzów Wlkp., 22.11.2017

Głównym założeniem niniejszego wystąpienia jest wyposażenie dyrektorów szkół w wiedzę pozwalającą na lepsze zrozumienie zagadnienia doradztwa zawodowego w szkole i pokazanie przykładowych sposobów jego planowania i realizacji.

Poradnictwo a doradztwo

Niektórzy autorzy używają pojęć „poradnictwo” i „doradztwo” zamiennie, jednak przyjmuje się, że są różnice pomiędzy nimi. W poradnictwie problem „rodzi się” w świadomości klienta a w doradztwie - w świadomości doradcy.

W procesie doradzania eksponuje się rolę doradcy, jego aktywność. W poradnictwie zaś – występują raczej partnerskie relacje, będące konsekwencją dobrowolności korzystania z porad.

Poradnictwo i doradztwo zawodowe – stan obecny

W Polsce doradztwo zawodowe realizowane jest w ramach instytucji ustawowych w czterech sektorach:

- **RESORT EDUKACJI** Ministerstwo Edukacji Narodowej
- **RESORT PRACY** Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- **RESORT SZKOLNICTWA WYŻSZEGO** Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- **RESORT MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ**

a także przez instytucje prywatne, liczne stowarzyszenia.

Świadczenie usług z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego

dzieci i młodzież ucząca się

dorośli i młodzież pracująca

Jednostkami operacyjnymi oraz wykonawczymi są:

- Szkoły (Szkolne Ośrodki Kariery)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- OHP (Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centrum Kariery, Ośrodki Szkolenia i Wychowania)
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (WUP)
- Akademickie Biuro Karier

- Ochotnicze Hufce Pracy (Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży, Młodzieżowe Biuro Pracy, Centrum Kariery, Młodzieżowe Centrum Kariery)
- Centrum Aktywizacji Zawodowej (PUP)
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (WUP)
- Akademickie Biuro Karier

Reforma edukacji

Ramowe plany nauczania zawierają również godziny na realizację zajęć edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze po 10 godzin minimum w każdej klasie oraz w liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole I stopnia (odpowiednio minimum 10 godzin w całym okresie nauczania).

Zajęcia te mają szczególne znaczenie w obecnej dobie wyzwań edukacyjnych i zawodowych stojących przed młodym człowiekiem. W roku szkolnym 2017/2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane na podstawie programu nauczania (przygotowanego przez nauczyciela prowadzącego te zajęcia) dopuszczonego do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

Program musi zawierać informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego realizowanego w kolejnych latach zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu lub specjalności zawodowej i kierunku dalszego kształcenia.

Umożliwia uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do: poznania siebie i określenia własnych predyspozycji zawodowych oraz rozpoznawania rynku pracy i zasad nim rządzących, co niewątpliwie przyczyni się do efektywnego zaplanowania ich karier edukacyjno-zawodowych.

System powinien określać:

- tematykę zajęć dla poszczególnych typów szkół (liceum ogólnokształcące, technikum, szkoła branżowa I stopnia, szkoła branżowa II stopnia)
- narzędzia, metody i formy pracy z uczniami
- czas i miejsce realizacji zadań
- oczekiwane efekty

Doradztwo zawodowe w szkole - przykładowe obszary realizacji

I. Samopoznanie warunkiem sukcesu

- Style uczenia się
- Wielorakość inteligencji
- Motywacja do nauki
- Zainteresowania
- Radzenie sobie ze stresem
- Motywacja do działania

II. Rynek edukacyjny i rynek pracy

- Dokumenty aplikacyjne (CV, List motywacyjny)
- Rozmowa kwalifikacyjna
- Jak skutecznie szukać pracy?
- Gotowość do zmian

III. Planowanie kariery zawodowej

- Stawianie celów edukacyjno-zawodowych
- Informacje o zawodach i kwalifikacjach
- Predyspozycje zawodowe/Przewodniki po zawodach
- Jak dobrze gospodarować sobą w czasie?
- Moje portfolio

Metody w poradnictwie / doradztwie zawodowym

- **indywidualne** – proces, podczas którego doradca zawodowy w sposób świadomy i celowy wykorzystuje procedury i techniki rozmowy doradczej motywując ucznia do swobodnego wypowiedzania się oraz aktywnego współdziałania w rozwiązaniu jego problemów (m.in. *rozmowy doradcze, testy, diagnozy, praca z przewodnikami po zawodach*)
- **grupowe** – sposób pracy z uczniami, którzy jako członkowie grupy, w atmosferze akceptacji i otwartości, mają możliwość zbadania i zdefiniowania własnego problemu zawodowego, dokonania adekwatnej oceny siebie oraz rozwijania umiejętności podejmowania decyzji dotyczących planowania własnej kariery zawodowej (m.in. *zajęcia warsztatowe, gry zespołowe, praca z przewodnikami po zawodach, wycieczki zawodoznawcze*)

Formy realizacji

- spotkania ze specjalistami
- wycieczki do lokalnych zakładów pracy, instytucji
- targi edukacyjne, targi pracy
- praktyki zawodowe
- spotkania z przedstawicielami reprezentującymi różne zawody
- pogadanki, dyskusje, warsztaty, prezentacje
- konsultacje (doradca personalny, przedstawiciele PUP)
- grupowe doradztwo dla uczniów – dostępne testy na zdolności, predyspozycje zawodowe, dokumenty aplikacyjne, rozmowa z pracodawcą
- koordynowanie Dnia Przedsiębiorczości, Ogólnopolski Tydzień Kariery
- dostęp uczniów do publikacji (m.in. informatory, książki, poradniki, „przewodniki po zawodach”)
- zapraszanie przedstawicieli instytucji rynku pracy, szkół (wyższych, policealnych, liceów dla dorosłych), pracodawców na spotkania z młodzieżą w szkole
- wsparcie dla rodziców: organizowanie warsztatów, prowadzenie pogadarek

Jakich spodziewać się efektów?

Uczeń ...

- zna źródła wiedzy o człowieku
- zna swoje zainteresowania, uzdolnienia, swoje mocne i słabe strony
- potrafi określić swoje predyspozycje zawodowe do konkretnego zawodu/szkoły,
- zna możliwości dot.: zatrudnienia w zawodzie, w jakim chce się kształcić, rozwoju w wymarzonym zawodzie, dalszego kształcenia (oferta szkół, kursów, szkoleń, kierunki studiów)
- rozumie wymagania współczesnego rynku pracy
- nabywa i rozwija umiejętności poruszania się po rynku pracy
- potrafi zaplanować własną karierę zawodową

**Wybierając zawód, należy również wziąć pod uwagę
zmieniający się rynek pracy,
poznać zawody poszukiwane (deficytowe) i takie,
w których bardzo trudno znaleźć pracę (nadwyżkowe)**

Instytucje wspierające doradztwo zawodowe w szkole

Centrum, Edukacji i Pracy OHP, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Informacji

(współorganizowanie targów i prelekcji oraz warsztatów edukacyjnych, wymiana doświadczeń)

Wojewódzki Urząd Pracy/Powiatowy Urząd Pracy (źródło informacji o zawodach, rynku pracy, programach rządowych, adresowanych do absolwentów szkół, monitoring dot. aktualnej sytuacji na rynku pracy w regionie i kraju, dane statystyczne)

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (stały dostęp młodzieży do bogatej i aktualnej informacji zawodowej, prezentowanej w formie materiałów pisanych, filmów oraz programów komputerowych oraz zapewnienie stałej opieki psychologicznej, warsztaty aktywizujące dla uczniów, testy dla uczniów ostatnich klas; wymiana doświadczeń)

Ośrodek Rozwoju Edukacji (dostarczanie informacji nt. aktualnych programów realizacji doradztwa zawodowego w szkole, formy doskonalenia dla doradców zawodowych)

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny/Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (wsparcie metodyczne)

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (badanie predyspozycji zawodowych, wsparcie psychologiczne)

Zakład Doskonalenia Zawodowego (dostarczanie wiedzy o formach i szkoleniach)

Akademickie Biura Karier (informacje nt. kierunków kształcenia wyższego, udział młodzieży w dniach otwartych, warsztatach)

Szkolne Ośrodki Kariery (badanie predyspozycji zawodowych, doradztwo indywidualne, zajęcia grupowe, konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli)

Stowarzyszenia, Fundacje – formy aktywizacji zawodowej i włączania w życie społeczne, uczenia się, działalność wolontariacka

Źródła informacji na temat doradztwa zawodowego

<http://doradztwo.ore.edu.pl/>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/materialy/>

www.men.gov.pl – Ministerstwo Edukacji Narodowej – m.in. aktualne akty prawne dotyczące kształcenia i zmian z nim związanych

www.cke.edu.pl – Centralna Komisja Egzaminacyjna: m.in. informacje dot. zasad przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego, maturalnego, zawodowego; informatory nt. egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

www.ko-gorzow.edu.pl – Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.: m.in. informacje nt. rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych

www.psz.praca.gov.pl – Portal Publicznych Służb Zatrudnienia: m.in. statystyki rynku pracy, akty prawne, Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy

www.wup.zgora.pl – Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze, Centrum Informacji i Planowania Kariery: m.in. informacje dot. instytucji rynku pracy, wskazówki doradcy zawodowego dot. tworzenia dokumentów aplikacyjnych

www.gorzow.praca.gov.pl www.pup.zgora.pl – Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp., Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze: m.in. Raporty nt. bezrobocia, rady dla poszukujących pracy, możliwości podnoszenia kwalifikacji

www.lubuska.ohp.pl - Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy: m.in. specyfika działalności OHP, informacje dot. struktury OHP, możliwości zdobycia zawodu w ramach OHP

www.ore.du.pl – Ośrodek Rozwoju Edukacji: m.in. informacje i materiały dot. doradztwa edukacyjno-zawodowego, kształcenia zawodowego, w tym zmian w szkolnictwie zawodowym; ponadto publikacje do bezpłatnego pobrania, w tym materiały dla uczniów i rodziców z zakresu podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowej (m.in. przykładowe testy)

www.kwalifikacje.edu.pl - informacje nt. Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

www.sdsiz.pl – Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych: m.in. publikacje z zakresu doradztwa zawodowego, informacje o szkoleniach w ramach różnych metod/narzędzi pracy doradcy zawodowego, informacje dot. OTK – Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery

www.progra.pl – strona firmy zajmującej się tworzeniem nowoczesnych narzędzi multimedialnych dla doradztwa zawodowego: testów kariery, przewodników, scenariuszy zajęć, informatorów, ponadto publikacje do bezpłatnego pobrania

www.perspektywy.pl – portal edukacyjny dla młodzieży, m.in. informacje dot. zawodów, kierunków studiów, matury, ponadto aktualizowane rankingi szkół ponadgimnazjalnych i uczelni wyższych

Wsparcie metodyczno- dydaktyczne osób realizujących doradztwo zawodowe w szkole

www.womgorz.edu.pl

Sieć współpracy i samokształcenia 2017/2018

Doradztwo zawodowe w szkole

Oferta szkoleń 2017/2018

*Doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkole podstawowej
– warsztat szkolnego doradcy zawodowego*

*Doradztwo edukacyjno-zawodowe w gimnazjum i szkole
ponadgimnazjalnej – warsztat szkolnego doradcy zawodowego*

Studia podyplomowe

Doradztwo edukacyjno-zawodowe

Konferencja 28.11.2017

*Doradztwo edukacyjno-zawodowe
na potrzeby współczesnego rynku pracy*

**Warto, aby młody człowiek poszukiwał pomysłów „na siebie”,
potrafił wyobrazić sobie, co chciałby robić jako dorosły.**

**Pomóżmy jemu dokonać prawidłowych wyborów.
Pozwólmy by tak ważna decyzja edukacyjno-zawodowa
była podejmowana w sprzyjających warunkach.**

Mamy na to wpływ jako dorośli.

Zapraszam do współpracy

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gornowie Wlkp.

ul. Łokietka 23
tel. 95 721 61 10, 721 61 11
fax 95 721 61 12

barbara.matusik@womgorz.edu.pl
www.womgorz.edu.pl

Szkolny Ośrodek Kariery Zespół Szkół Gastronomicznych w Gornowie Wlkp.

ul. Okólna 35
tel./fax 95 722 52 42

zsggorz@wp.pl
www.gastronomik.gorzow.pl

Dziękuję za uwagę

